

2008. június 16–25. között a tervezett golfpályától É-ra építendő hotel, fogadóépület és wellness központ építésével érintett területen régészeti próbafeltárást végeztünk. A területen a 9 kutatóárokban összesen 62 régészeti objektumot került elő. A kutatóárkokat úgy húztuk meg, hogy azok egyenletesen lefedjék a beépítési területet. A kutatóárkok eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy a 39688 és 36695 számokon nyilvántartott Kőfejtő-dűlő régészeti lelőhely a beruházási terület jelentős részére kiterjed.

A régészeti lefedettség nem intenzív, a jelenségek elszórva helyezkednek el. Az objektumok sűrűbben a terület DK-i, ÉK-i, illetve a középső részen kerültek elő. A régészeti jelenségek többsége kora rézkori (kései lengyeli kultúra – Lengyel III.), késő bronzkori (urnamezős kultúra), de napvilágra kerültek népvándorlás kori objektumok is.

EKE ISTVÁN

474. Zalacsány határa

(Zala megye) Ó, R, Rő, N, Á, Kő

A 76 sz. Balatonszentgyörgy–Körmend főút rekonstrukciója keretében a 26+850 (Szentgyörgyvár, Felsőmándpuszta) és a 36+500 (Nagykapornak, Padári-elágazó) km-szelvények közötti szakasz régészeti terepbejárását végeztük el 2008. március 17–20. között. Ennek során több új lelőhelyet lokalizáltunk.

Felső-Csány: A község belterületének DNy-i részén, a Zalacsányi-patak bal partján, a középkori eredetű templomtól K-re található régi temető területén, a sírok földjében és vakondtúrásokban, továbbá a 76 sz. főút és a 7352 jelű út kereszteződésétől DNy-ra, a benzinkút körüli parkosított területen a virágágyások földjében, valamint a benzinkúttól Ny-ra, egy üres telken Árpád-kori és középkori edénytöredékeket gyűjtöttünk. A leletek a középkori Felső-Csány falu helyét jelzik.

Pintér-rét: A községtől DK-re, a Zalacsányi-patak bal partján, a patak és a Zala-folyó közötti területből enyhén kiemelkedő dombon K–Ny hossz tengelyű, 250×125 m-es területen őskori és Árpád-kori edénytöredékeket gyűjtöttünk.

Templom-rét: A község belterületének D-i szélén, a Zalacsányi-patak jobb partján emelkedő dombon ÉK–DNy hossz tengelyű, 140×100 m-es területen őskori, római kori és Árpád-kori edénytöredékeket gyűjtöttünk.

Vállalkozók útja 1.: A község belterületének DK-i szélén, a Zalacsányi-patak É-i partján, az ipari üzemhez tartozó földterületen ÉNy–DK hossz tengelyű, 850×40 m-es területen Árpád-kori edénytöredékeket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Basticz Zoltán és Mészáros Melinda régészek, Kámán Beáta technikus.

2008 tavaszán helyszíni szemlét végeztünk a Szombathely–Hévíz 400 kV-os távvezeték áttervezett nyomvonalán. Zalacsány területén két új lelőhelyet lokalizáltunk.

Lapos-dűlő: A községtől DK-re, a Zala-folyó Ny-i partján, az árterületből 2–3 m-re enyhén kiemelkedő,

É–D-i dombháton, 275×50–80 m-es boronált földterület felszínén igen sok őskori, római kori, népvándorlás kori és Árpád-kori edénytöredék hevert. A távvezeték oszlopláb alapozási munkáival a lelőhelyet nem érintették.

Nagy-gödör: A községtől D-re, a Zala-folyó Ny-i oldalán, annak széles árterében a távvezeték oszlopláb alapozási munkái során 2 rézkori gödör részlete került elő, amelyek feltárását 2008. október 18-án végeztük el.

Munkatársak: Basticz Zoltán, Fullár Zoltán és Mészáros Melinda régészek, Kámán Beáta technikus.

KVASSAY JUDIT

475. Zalaegerszeg-Andráshida, Gébárti tó

(Zala megye) U, R

2008. január 8–5. között végeztük el Andráshida külterületén, a Gébárti tótól Ny-ra a BAG-NY-I jelű szennyvízvezeték 2+250–2+560 szelvények közötti szakasza építésének szakfelügyeletét. Az átkutatott 310 m hosszú, földmunkával bolygatott 124 m² területű vezeték szakasz építésekor 3 újkőkori (DVK) és egy rézkori (Balaton-Lasinja kultúra) objektum került elő.

EKE ISTVÁN

476. Zalaegerszeg, Kazinczy tér 2.

(Zala megye) R, Kk, Kú, Ú

A telekre tervezett irodaépület és mélygarázs építését megelőző régészeti munkát 2008. április 17. és május 5. között végeztük. A terület az egerszegi vár árkától D-re terül el. Próba- majd megelőző régészeti feltárást végeztünk a telek belső részén, a 20. századi pincékkel nem bolygatott részen.

Az 5 ásatási szelvényben eltávolítottuk a 110–120 cm vastag modern feltöltési réteget, mely alatt 70 régészeti objektumot bontottunk ki. Ezek többsége késő középkori, újkori, de őskori leleteket tartalmazó objektumokat is találtunk. A leletek jelentős része kerámia- és üvegedény-töredék. Emellett kályhacsempék, cseréppipák vaseszközök és egyéb használati eszközök is napvilágra kerültek.

Munkatárs: Eke István.

VÁNDOR LÁSZLÓ

477. Zalaegerszeg, Kossuth Lajos utca

(Zala megye) Kk

A belváros csatornázásának és szennyvízelvezetésének fejlesztése keretében zajló közműprojekt III. és IV. ütemére került sor 2008-ban. A rekonstrukciós földmunkákat április 18. és augusztus 25. között a Kossuth utcának a Petőfi és a Tomori utcai kereszteződések közti szakaszán végezték el.

A szakfelügyelet során a korábbiakról ismert Széchenyi tér és Csányi tér néven nyilvántartott régészeti lelőhelyek mindegyikéhez két-két középkori

objektumot sikerült feltárnunk csekély mennyiségű leletanyaggal a gerinc, illetve a bekötések nyomvonalában, melyek mindkét lelőhely déli irányú kiterjedését megnyújtják, a két lelőhely azonban továbbra sem ér egybe.

STRAUB PÉTER

478. Zalaegerszeg, Vizsla-part
(Zala megye) R

Zalaegerszeg belterülete DNy-i részén, a Vizsla-patak egykori medrének Ny-i oldalára enyhén lejtő dombon, a Platán sor 6/A, 4888/2 és 4888/3 hrsz. területen végeztünk kutatást 2008. június 10. és július 1. között, beruházást megelőzően. Az érintett terület ÉK-i részén három, a kora rézkori lengyeli kultúra jellegzetesen díszített edénytöredékeit, és igen sok pattintott kőeszközt tartalmazó gödröt tártunk fel.

A geodéziai felmérést Fullár Zoltán és Császár Renáta technikusok végezték.

KVASSAY JUDIT

479. Zamárdi, Réti földek
(Somogy megye) B, A

A 2496/2 hrsz. telek régészetileg kiemelten védett területen található. A lelőhelyen, elsősorban a telektől D-re, Bárdos Edit vezetésével az 1990-es években több éven keresztül folytak ásatások. Ennek során egy igen jelentős avar temető sírjai kerültek napvilágra. Feltételezhető volt, hogy a telektől É-ra, ÉNy-ra lévő, *Templomtól délre* nevű késő középkori lelőhely is elérhet idáig, de a munkálatok során nem találtunk ilyen korú objektumokat.

A kutatást 2008. október 16. és november 13. között végeztük. Megállapítottuk, hogy az avar temető a telek D-i harmadára terjed ki: 528 m²-n 85 avar sírt bontottunk ki. Ezek sorokban helyezkedtek el, tájolásuk Ny-K volt vagy ettől DNy ill. ÉK felé eltért, de találtunk egy ellentétes, K-Ny tájolású női sírt is. A sírok jelentős részét kirabolták. Az elhunytakat nagyszámú melléklettel temették el, több sír kifejezetten gazdagnak tekinthető. A csatok, kések mellett, a férfisírokban övveretek, szíjvégek a női sírokban fülbevalók, gyöngysorok, tűtartók, tarsolykorongok voltak a legtöbbször előforduló mellékletek, de találtunk csiholókat, kovaköveket, nyakperacet és egy lándzsacsúcsot is. A halottak nagyobb részét koporsóban temették el, amire a nagyszámú koporsóvas utal. Egy a sírsorokba illeszkedő lósír is előkerült.

Az avar sírok között találtunk egy bronzkori, a Somogyvár-Vinkovci kultúrához tartozó hamvasztásos, edénymellékletes sírt is. Egy újkorinak bizonyuló árok metszete a temető több sírját.

Munkatársak: Németh Péter Gergely régész; Balla Krisztián, Cserép Tamás, Gál Zoltán, Nyári Zsolt, Ambros Edit technikusok.

MOLNÁR ISTVÁN

480. Zamárdi, Templomtól D-re
(Somogy megye) Kő

A 2008. május 26-án végzett régészeti felügyelet során a Laki Bennó utcában, a 2499/6 hrsz. területen három, 14–15. századi objektumot figyeltünk meg. A kemenécéből és két tárológödörből viszonylag sok középkori kerámiatöredék, patics, állatcsont és egy üvegedény-töredék került elő.

Munkatársak: Gál Zoltán és Nyári Zsolt technikusok.
NÉMETH PÉTER GERGELY

481. Zsáka, Reményi-erdő
(Hajdú-Bihar megye) B

2008 februárjában Szolnoki László debreceni régész terepbejárás során Zsáka község határában egy töredékes tokos baltára bukkant a szántásban. Június 3-án fémkeresőműszerrel átvizsgáltuk a területet, hogy a magányos balta pontos leletösszefüggését tisztázzuk. Ennek során egy kb. 10×10 m-es körön belül több tucat, a szántás által megbolygatott és széthúzott bronztárgyat sikerült találni és dokumentálni. A szóródás centrumában, közvetlenül a szántás szintje alatt megkerült annak az edénynek az alsó része, amelybe a bronztárgyakat eredetileg elhelyezték. Mint később a terület tulajdonosa elmondta, ezen a részen korábban egy kisebb erdő állt, amit csak néhány éve vágtak ki. Valószínűleg a kitermelt erdő területének felszántásakor semmisült meg az edény felső része és ekkor szóródtak szét az oda helyezett bronzeszközök. A bronzkincset rejtő edény alsó részébe nagy gonddal helyezték el a tárgyakat: sarlók töredékeit és nyersanyaglepényeket. Az edény környezetében megtaláltuk a kincs többi darabját is: szárnyas és tokos baltákat, kardpenge és lándzsa töredékeit, sarlókat és további nyersanyaglepényeket. A depó több mint 60 tárgyat tartalmazott, amelyek összsúlya 35 kg.

Az első depótól mintegy 10 m távolságban, 25–30 cm mélységben került elő a 2. depó. Ezt az együttest egy fazékba rejtették el, úgy hogy a gondosan elhelyezett tárgyakat egy törött edény aljával letakarták. A fazék felső negyedét az eke megbolygatta. Feltehetőleg a bolygatás mozdította el azt a két, díszített karperecet is, melyeket az edénytől 40 cm-re a szántásban találtunk meg. A fedőként használt edényalj-töredék eltávolítása után két, élével egy irányba mutató tokos balta és egy kettétört szárnyas balta bukkant elő. A szárnyas balta legyezőszerűen kiszélesedő élrészébe feküdt legfelül, nyélrészébe a két tokosbalta alá volt helyezve. A szárnyas balta élrészén egy sarló pengéjének a töredéke feküdt. Az edény alján, a díszített tokosbalta alatt még két bronzrög és egy pengetőredék került elő. Az edény alja alá egy nagyobb nyersanyaglepény töredékét helyezték.

A depók környezetében egy közepes intenzitású késő bronzkori település nyomait figyelhettük meg. Az itt gyűjtött kerámia a Gáva-kultúra időszakába keltezhető. A bronztárgyak nagyobb hányada a HaA1 periódusra